

**Міністерство освіти і науки України
Полтавський державний аграрний університет**

**ФАКУЛЬТЕТ
ОБЛІКУ ТА ФІНАНСІВ**

ПДАУ

ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ СУЧАСНОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ НАУКИ

**VII Всеукраїнська науково-практична конференція
(15 травня 2024 р.)**

м. Полтава 2024

*Актуальні питання сучасної економічної науки: збірник матеріалів
VII Всеукраїнської науково-практичної конференції (15 травня 2024 р.)*

УДК 33: 167.1

А 43

Рекомендовано до друку вченою Радою факультету обліку та фінансів Полтавського державного аграрного університету (протокол № 8 від 29.04.2024 р.).

Редакційна колегія:

- **Безкровний О.В.**, к. е. н., доцент, декан факультету обліку та фінансів, професор кафедри фінансів, банківської справи та страхування Полтавського державного аграрного університету;
- **Дорогань-Писаренко Л. О.**, к. е. н., професор, професор кафедри фінансів, банківської справи та страхування Полтавського державного аграрного університету;
- **Зоря О. П.**, д. е. н., професор, завідувач кафедри фінансів, банківської справи та страхування Полтавського державного аграрного університету;
- **Перерва П. Г.**, д. е. н., професор, завідувач кафедри економіки бізнесу і міжнародних економічних відносин Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут»;
- **Томілін О. О.**, д. е. н., професор, професор кафедри фінансів, банківської справи та страхування Полтавського державного аграрного університету;
- **Єгорова О. В.**, к. е. н., доцент, професор кафедри фінансів, банківської справи та страхування Полтавського державного аграрного університету;
- **Бражник А. В.**, к. е. н., доцент, доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування Полтавського державного аграрного університету;
- **Кубецька О. М.**, к. е. н., доцент, доцент кафедри аналітичної економіки та менеджменту Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ;
- **Остапенко Т. М.**, к. е. н., доцент, доцент кафедри аналітичної економіки та менеджменту Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ;
- **Лега О. В.**, к. е. н., доцент, професор кафедри обліку і оподаткування Полтавського державного аграрного університету.

Актуальні питання сучасної економічної науки : збірник матеріалів VII Всеукр. наук.-практ. конф., 15 травня 2024 р. Полтава : ПДАУ, 2024. 350 с.

До збірника матеріалів VII Всеукраїнської науково-практичної конференції «Актуальні питання сучасної економічної науки» ввійшли результати міждисциплінарних теоретичних та прикладних досліджень актуальних проблем української економіки.

Матеріали надруковані в авторській редакції. Редакційна колегія може не розділяти поглядів авторів. Відповідальність за зміст матеріалів, точність наведених фактів, цитат, посилань на джерела, достовірність іншої інформації та за дотримання норм авторського права несуть автори.

© Колектив авторів

© Полтавський державний аграрний університет

*Актуальні питання сучасної економічної науки: збірник матеріалів
VII Всеукраїнської науково-практичної конференції (15 травня 2024 р.)*

Утенкова Оксана, Гузе Станіслава МІЖНАРОДНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК КРАЇН.....	147
Хомин Петро АГРАРНІ РЕФОРМИ: ВІД СА-Р ДО Р-Р	150
Чередніченко Олена ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗЗБИТКОВОСТІ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПРАТ «МХП»	153
Шабатура Юліан ІННОВАЦІЙНІ МОДЕЛІ НАДАННЯ СОЦІАЛЬНИХ ПОСЛУГ	156
Швець Кристина ІННОВАЦІЇ ЯК ЧИННИКИ ЯКІСНИХ ЗМІН У СОЦІАЛЬНІЙ РОБОТІ ТА СОЦІАЛЬНІЙ ОСВІТІ	158
Штик Юлія, Меланченко Анастасія ПЕРСПЕКТИВИ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ЕКООРІЄНТОВАНИХ ПІДПРИЄМСТВ.....	161
Шуліка Елеонора, Кравчук Олена ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ІНКЛЮЗИВНОГО ТУРИЗМУ У ПОЛТАВСЬКІЙ ОБЛАСТІ.....	163
СЕКЦІЯ 2. СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ТА НАПРЯМИ РОЗВИТКУ ОБЛІКУ, АНАЛІЗУ ТА КОНТРОЛЮ	165
Борисенко Дмитро, Борисенко Володимир, Літвінова Галина МОДЕЛЮВАННЯ ВИТРАТ У РОСЛИННИЦТВІ – СУЧАСНИЙ НАПРЯМ РОЗВИТКУ УПРАВЛІНСЬКОГО ОБЛІКУ І КОНТРОЛЮ	166
Бурмінова Мілана ФІНАНСОВИЙ АНАЛІЗ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ	169
Горулько Ліана СУЧАСНІ АСПЕКТИ АНАЛІЗУ ЛІКВІДНОСТІ ТА ПЛАТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	171
Єгорова Олена, Павленко Олександр, Крутько Станіслав ВПЛИВ ЗМІНИ ВИТРАТ І ЗАТРАТ АГРАРНОГО ПІДПРИЄМСТВА НА ЙОГО ФІНАНСОВИЙ СТАН.....	174
Кондратенко Анастасія ВИКОРИСТАННЯ ЦИФРОВІЗАЦІЇ ТА СПЕЦІАЛІЗОВАНИХ ПРОГРАМ ДЛЯ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ	176
Лега Ольга, Прийдак Тетяна, Яловега Людмила ЗЛИТТЯ ПІДПРИЄМСТВ: СИНХРОННІСТЬ ВЗАЄМОДІЇ З ФІСКАЛЬНИМИ ОРГАНАМИ	179
Сук Петро РОЗПОДІЛ ВИТРАТ МАЙБУТНІХ ПЕРІОДІВ ЗА МЕТОДОМ НА ОСНОВІ ДОХОДУ ВІД ІНШОЇ ОПЕРАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	183
Толмач Анна ВИКОРИСТАННЯ ТЕХНОЛОГІЙ НА ОСНОВІ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ В АУДИТІ	187

Горулько Ліана Ігорівна

здобувач вищої освіти ОС Бакалавр

Полтавський державний аграрний університет

м. Полтава

Науковий керівник: Тютюнник Юрій Михайлович, к. е. н., доцент

СУЧАСНІ АСПЕКТИ АНАЛІЗУ ЛІКВІДНОСТІ ТА ПЛАТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

На даний час діяльність українських підприємств ускладнюється російським вторгненням на територію України, тривалою кризою неплатежів, збільшенням дебіторської та кредиторської заборгованості, недовершеним податковим законодавством, скороченням обсягів виробництва та великим дефіцитом фінансових ресурсів. Високий рівень конкуренції, нестабільність фінансових ринків, недоступність джерел залучення фінансових ресурсів через високу вартість банківських кредитів та нерозвиненості фондового ринку створюють високі загрози для функціонування суб'єкта господарювання. Одним із проявів таких загроз та неможливості їх усунути є втрата потрібного рівня платоспроможності та банкрутство підприємств [3].

Поняття «ліквідність» та «платоспроможність» мають між собою як спільні, так і різні види змістовного наповнення. Розглянувши вітчизняні та іноземні економічні літературні джерела, можна дійти висновку, що ліквідність – це ступінь здатності підприємства здійснювати розрахунки, відповідно до своїх короткострокових зобов'язань завдяки оборотним активам, які знаходяться у наявності підприємства та в будь-який момент можуть змінитися на грошові кошти. Платоспроможність – це здатність підприємства у повному обсязі та у визначений термін розрахуватися за своїми зобов'язаннями з допомогою грошових ресурсів та інших активів, а також здатність здійснювати фінансово-господарську діяльність [1].

Тому можна констатувати, що платоспроможність та ліквідність залежать один від одного, це може бути зрозумілим по тому, що чим вище міра ліквідності на підприємстві, тим буде вищим рівень його платоспроможності. Платоспроможність та ліквідність показують фінансове здоров'я суб'єкта господарювання [2].

Ліквідність є виміром платоспроможності, який має взаємозв'язок із різноманітними ризиками, серед яких – втрата платоспроможності підприємства за недостатньої ліквідності. Недостатня ліквідність є заперечним показником, так само негативним показником виступає надмірна ліквідність, що узгоджує неповернення дебіторської заборгованості. Тому невідповідний рівень ліквідності на підприємстві може призвести до втрати фінансової стійкості на ринку [4].

Досліджуючи методи оцінювання ліквідності та платоспроможності підприємства, можна зауважити, що ліквідність ще не означає, що підприємство є платоспроможним. Якщо під час оцінювання фінансового стану підприємства

в поточних активах будуть присутні неліквідні активи та короткострокові заборгованості, то в цьому випадку говорити про задовільний рівень платоспроможності не слід. Підприємство платоспроможним є тільки тоді, коли його загальні оборотні активи більші за обсягом, ніж поточні зобов'язання [4].

Під час оцінювання ліквідності та платоспроможності підприємства об'єктом виступають оборотні активи підприємства та його зобов'язання, грошові потоки та процеси, які впливають на них. До суб'єктів, які оцінюють ліквідність та платоспроможність, відносяться керівники та персонал підприємства, а також його постачальники, інвестори, фінансові та банківські установи. Відповідно аналіз цих понять дає можливість охарактеризувати фінансовий стан та стійкість суб'єкта господарювання.

Для того, щоб проаналізувати ліквідність та платоспроможність, потрібно для початку розрахувати та змістовно оцінити певні фінансові показники. Головним є коефіцієнт платоспроможності, який встановлює здатність підприємства витримати протягом певного періоду боргове навантаження. Він характеризує достатність грошових коштів та їх еквівалентів для покриття поточних та довгострокових зобов'язань підприємства. Чим менше буде значення показника, тим вищою є вірогідність не виконання свого боргового навантаження підприємством [2].

Підприємство можна вважати платоспроможним у випадку, якщо воно буде мати чистий позитивний капітал і боргове навантаження, яким компанія може ефективно управляти. З іншої сторони, у випадку, коли компанія має ліквідність на достатньому рівні, то це свідчить про забезпеченість коштами для сплати рахунків [2].

Аналіз ступеня платоспроможності підприємства необхідний для:

- своєчасної діагностики фінансового стану підприємства;
- пошуку резервів для підвищення платоспроможності;
- встановлення порушень, що виникли на підприємстві;
- розробки плану, який спрямований на покращення ефективного витрачання фінансових ресурсів та підвищення платоспроможності підприємства.

При вчасному проведенні аналіз платоспроможності підприємства дозволяє знизити його внутрішні витрати, також зберегти гнучкість. Ефективна система оцінки платоспроможності надає перспективу підвищити темпи приросту обсягів реалізації продукції, товарів, робіт та послуг, а також зміцнити конкурентоспроможність [3].

Аналіз платоспроможності потрібний для підприємства не тільки з метою оцінки і прогнозування фінансової діяльності, а і для зовнішніх інвесторів. Наприклад, перш ніж надавати кредит, банк повинен перевірити кредитоспроможність позичальника. Те ж саме повинні зробити підприємства, з якими хочуть вступити у ділові відносини один з одним. У першу чергу потрібно знати про фінансові можливості сторін таких відносин, якщо виникає питання щодо надання підприємству комерційного кредиту або відстрочення платежу на

певний період часу [1].

На рівень ліквідності та платоспроможності підприємства впливає низка факторів. Найпоширенішим класифікатором чинників впливу на рівень ліквідності та платоспроможності є фіксування внутрішніх та зовнішніх факторів. Загальноекономічні або зовнішні чинники містять у собі фактори, на які підприємство не може вплинути або ж вплив може бути незначним. До мікроекономічних чинників або внутрішніх факторів відносять фактори, які повністю залежать від прийнятих форм, методів та організації діяльності на підприємстві.

Останнім часом в Україні спостерігається зростання кількості підприємств з низькою платоспроможністю, що опинилися у такому становищі через не вірне планування виробництва і збуту продукції, неефективне використання основних засобів, трудових і матеріальних ресурсів, не правильно розроблену політику забезпечення оборотними ресурсами. Тому для покращення фінансового становища підприємства, зокрема й підвищення його ліквідності та платоспроможності, слід постійно, ретельно та системно проводити аналіз фінансово-економічної діяльності суб'єкта господарювання, розробляти оптимізаційну політику, яка стосується витрат на підприємстві, контролювати розподіл прибутку та розробляти ефективну довгострокову фінансову стратегію підприємства [2].

Отже, аналіз ліквідності та платоспроможності стає інструментом, який дозволяє виявити різні недоліки у діяльності підприємства, враховувати зовнішні та внутрішні фактори впливу, також своєчасно вживати заходи для уникнення небажаних ситуацій. Для забезпечення достатнього рівня ліквідності та платоспроможності суб'єкта господарювання основною ланкою виступає проведення якісного оцінювання з використанням оптимальних методів аналізу, що буде сприяти виваженому управлінському рішення щодо управління ліквідністю та платоспроможністю підприємства, головним завданням якого є забезпечення достатнього обсягу грошових коштів для погашення поточних зобов'язань підприємства.

Список використаних джерел

1. Корнева Н. О., Магдун В. І. Аналітичні основи платоспроможності в сучасних умовах господарювання. *Приазовський економічний вісник*. 2020. Випуск 5 (22). С. 86-90.
2. Левкович О. В., Воробйова А. О. Аналітичні основи ліквідності та платоспроможності підприємства. *Ефективна економіка*. 2022. № 5. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=10307> (дата звернення: 15.04.2024).
3. Томчук О. Аналіз платіжної спроможності підприємства та відображення її в обліку: сутність, класифікація, оцінка. *Економіка та суспільство*. 2023. № 51. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-51-16> (дата звернення: 15.04.2024).
4. Шуміло О. С., Курочка А. С. Ліквідність і платоспроможність підприємства та методи їх аналізу. *Бізнесінформ*. 2023. № 4. С. 105-111.